

EGZAMIN MATURALNY OD ROKU SZKOLNEGO 2014/2015

JĘZYK POLSKI POZIOM PODSTAWOWY

ROZWIĄZANIA ZADAŃ I SCHEMATY PUNKTOWANIA (A1, A2, A3, A4, A6)

GRUDZIEŃ 2013

Zadanie 1.1 (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.1.7) rozpoznaje intencję wypowiedzi (gimnazjum) I.1.1) odczytuje sens fragmentów

Poprawne rozwiązanie

B

Schemat punktowania

1 pkt – wskazanie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi

Zadanie 1.2 (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.1.1) odczytuje sens fragmentów
---	----------------------------------

Przykładowe rozwiązanie

C

Schemat punktowania

1 pkt – wskazanie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi

Zadanie 1.3 (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.1.4) rozpoznaje funkcję zastosowanych w tekście środków językowych II.3.2) wykorzystuje w interpretacji konteksty
---	--

Przykładowe rozwiązanie

Gombrowicz w swojej twórczości posługiwał się groteską.

Gombrowicz wykorzystywał w swoich utworach absurd.

Schemat punktowania

2 pkt – odpowiedź A ORAZ uzasadnienie wskazujące na obecność groteski w twórczości Gombrowicza

1 pkt – odpowiedź A bez poprawnego uzasadnienia

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 1.4 (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.1.1) odczytuje sens fragmentów
---	----------------------------------

Przykładowe rozwiązanie

Śmieć oznacza bezwartościowość sztuki. Nic oznacza śmierć sztuki.

Śmieć – sztuka bez wartości. Nic – unicestwienie sztuki.

Schemat punktowania

2 punkty – odpowiedź wskazuje dwa zjawiska: pozbawienie się przez sztukę wartości (Śmieć) i jej unicestwienie (Nic)

1 punkt – odpowiedź wskazuje jedno z ww. zjawisk

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 1.5 (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.1.4) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście
---	---

Przykładowe rozwiązanie

Pytania efektownie wprowadzają temat literatury i podkreślają niepokój autora związany z tym, jaka jest i co ją czeka.

Pytania wprowadzają nowe zagadnienie (literatura) i szczegółowo określają problem (kondycja literatury).

Schemat punktowania

2 pkt – poprawne wymienienie dwóch funkcji pytań: wprowadzają temat, precyzują temat, wyrażają zaniepokojenie stanem / przyszłością literatury

1 pkt – poprawne wskazanie jednej funkcji pytań

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 1.6 (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.3.1) analizuje i definiuje znaczenia słów I.1.1) odczytuje sens całego tekstu
---	--

Przykładowe rozwiązanie

Według Lema twory sztuki konceptualnej nie zasługują na nazwanie ich dziełami.

Słowo dzieła ma charakter wartościujący pozytywnie, a obiekty sztuki konceptualnej nie zasługują na pozytywną ocenę.

Schemat punktowania

1 pkt – odpowiedź wskazuje na nobilitujący charakter słowa dzieła i / lub deprecjonujący charakter słowa obiekty

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 1.7 (0–3)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.5. Zdający dokonuje streszczenia tekstu
---	---

Przykładowe rozwiązania

- Lem podejmuje temat sztuki konceptualnej. Krytykuje ją, gdyż sztuka ta zaniechała realizacji funkcji sztuki. Nie uwiecznia tego, co nietrwałe, bo jest ulotna. Autor z ironizuje na temat literatury dążącej do samounicestwienia. Twierdzi, że wytwory współczesnej sztuki nie zostaną rozpoznane przez potomnych, ponieważ nie różnią się od śmieci.
- Stanisław Lem w swoim felietonie pokazuje, że współczesna twórczość nie spełnia funkcji, jaką zawsze pełniła sztuka utrwalająca to, co ulotne. Uważa obecną sztukę za gorszą, ponieważ jest ona nietrwała i uduchowiona. Nie będzie jej można w przyszłości odróżnić od śmieci. Współczesną literaturę uważa za zmanierowaną i ogłupiającą czytelnika. Na koniec wyraża obawę się o losy kultury.

Schemat punktowania

3 pkt – przedstawienie tematu tekstu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; właściwa selekcja informacji; logiczna struktura, właściwa liczba słów

2 pkt – przedstawienie tematu tekstu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; właściwa liczba słów ALE zaburzenia dotyczące selekcji informacji LUB struktury logicznej

1 pkt – przedstawienie tematu tekstu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; właściwa liczba słów ALE zaburzenia dotyczące selekcji informacji ORAZ struktury logicznej

0 pkt- inna odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 2.1 (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.5) wyróżnia (...) kluczowe pojęcia

Poprawna odpowiedź

Słowa kluczowe: futbol, krąg, magia

- Słowa te występują w tekście i najpełniej oddają jego problematykę.*
- To są słowa najważniejsze dla sensu tekstu.*
- To są pojęcia dla tego tekstu najważniejsze. Skupiają najważniejszą treść.*

Schemat punktowania

2 pkt – wskazanie 3 (tylko) słów kluczowych i poprawne uzasadnienie wyboru

1 pkt – wskazanie 3 (tylko) słów kluczowych bez poprawnego uzasadnienia LUB wskazanie

2 słów kluczowych i poprawne uzasadnienie wyboru (w tym wariancie zdający oprócz 2 słów kluczowych może wskazać słowo dodatkowe)

0 pkt- inna odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 2.2 (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.3.1) analizuje i definiuje znaczenia słów I.1.1) odczytuje sens fragmentu

Przykładowa odpowiedź:

Rytuał

Schemat punktowania

- 1 pkt – uzupełnienie definicji słowem *rytuał*
0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 2.3 (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.3.9) rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym [gimnazjum] I.3.1) analizuje i definiuje (...) znaczenia słów

Przykłady odpowiedzi za 2 punkty:

- Słowo zbudowane jest z przyimka „do” wskazującego na kierunek („do środka”) oraz przymiotnika „społeczne”. Stwierdzenie „trybuny są społeczne” oznacza że, krąg trybun skłania kibiców do kontaktowania się ze sobą.
- Budowa: do+społeczne (przyimek i przymiotnik). Znaczenie: sprzyjające kontaktom społecznym.

Schemat punktowania

- 2 pkt – wyjaśnienie znaczenia stwierdzenia z odwołaniem się do budowy słowotwórczej
1 pkt – wyjaśnienie znaczenia stwierdzenia bez odwołania się do budowy
0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 2.4 (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.1.1) odczytuje sens (...) fragmentów; potrafi wyjaśnić ich (...) funkcję na tle całości

Poprawna odpowiedź

C

Schemat punktowania

- 1 pkt – wskazanie prawidłowej odpowiedzi
0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 2.5 (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.3.1) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny [gimnazjum] I.1.4) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście I.3.8) odróżnia słownictwo (...) oficjalne od swobodnego

Przykładowa odpowiedź:

Tak, np. rozpoczynanie zdań od spójników LUB ciąg krótkich wypowiedzi LUB zaimki wskazujące, np.:

- Zdania są krótkie i rozpoczynają się od spójników.
- Jego wypowiedź składa się z kilku krótkich zdań jakby wypowiedzianych na bieżąco do kogoś
- Wódcz powiedział: „u nich tak jak u nas”. To tak, jakby mówił bezpośrednio jakiegoś słuchacza.

Schemat punktowania

1 pkt – za zaznaczenie odpowiedzi TAK i uzasadnienie wskazujące na co najmniej jedną cechę odmiany mówionej języka w wypowiedzi wodza

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 2.6 (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.1) odczytuje sens całego tekstu 1.4) rozpoznaje zastosowane środki językowe i ich funkcje w tekście

Przykładowa odpowiedź:

- Przeciwwstawienie to podkreśla wymowę tekstu: w widowisku piłkarskim ważne jest przeżywanie emocji. Trudno je opisać, wyrazić słowami, bo futbol to magia, nieprzewidywalność.
- Autorzy tekstu przeciwwstawiają doświadczenie opisowi. Podkreślają, że doznane podczas meczu piłkarskiego emocje trudno opisać.

Schemat punktowania

1 pkt – za wyjaśnienie sensu przeciwwstawienia emocji i ich opisu (wyrażenia słowami) wskazujące na niemożność przekazania istoty emocji za pomocą opisu

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 3.

Temat 1. Czym może być dla człowieka podróżowanie? Rozważ problem i uzasadnij swoje stanowisko, odwołując się do podanego fragmentu reportażu Ryszarda Kapuścińskiego oraz innych, wybranych przez siebie, tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.1) odczytuje sens całego tekstu [...]; 1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	1.2) określa problematykę utworu; 2.4) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera [...]; 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty; 3.3) porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich.
III. Tworzenie wypowiedzi.	1.1) tworzy dłuższy tekst pisany [...] (rozprawka) [...] zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 1.2) przygotowuje wypowiedź [...] (wybiera [...] odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, [...], dobiera właściwe słownictwo); 1.3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

Kryteria oceny rozprawki

A	Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu	B	Uzasadnienie stanowiska	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
6	Stanowisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu	18	Uzasadnienie trafne, szerokie i pogłębione	4	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	6	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
		12	Uzasadnienie trafne i szerokie												
3	Stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu	8	Uzasadnienie trafne, ale wąskie	2	Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	3	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
		4	Uzasadnienie częściowe												
0	Stanowisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska	0	Brak uzasadnienia stanowiska	0	Błędy rzeczowe	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Przykładowa realizacja zadania

„Czym może być dla człowieka podróżowanie?”. Reportażysta zastanawia się, czy jest to rzecz potrzebna w życiu każdego człowieka.

Według autora podróż jest bardzo ważna. Pisze o tym w przywołanej powyżej książce, której bohater poznaje świat z *Dziejami* Herodota w rękę. Jest on człowiekiem energicznym, dążącym wytrwale do celu. Kresem jego wędrówki jest nie tylko poznanie nowych miejsc, ale przede wszystkim samego siebie. Kapuściński uważa, że współcześni ludzie nie są specjalnie ciekawi świata, nie mają potrzeby nieustannego dziwienia się. Mają „wypalone serce” i nie potrafią mądrze korzystać z życia. Reportażysta odkrywa przed czytelnikiem prawdę, że podróż to próba zrozumienia wszystkiego – życia, świata, siebie. Stanowisko to jest przekonujące – w ten sposób traktują podróż także różne postacie literackie.

I tak, są one przełomowym i poznawczym doświadczeniem dla tytułowego bohatera dramatu Juliusza Słowackiego pt. „Kordian”. Podróż kształcą młodzieńca, zdobywa podczas ich trwania wiedzę życiową. Są początkiem jego wielkiej przemiany wewnętrznej. W Londynie uczy się, iż dla wielu osób najważniejsze są pieniądze, że można za nie kupić stanowisko, a nawet drugiego człowieka, o czym świadczy też przygoda z Wiolettą, która chce być z nim tylko dlatego, że jest bogaty. W trakcie swej wędrówki zastanawia się też nad innymi wartościami, m.in. takimi jak wiedza czy wiara. Ostatnim etapem podróży bohatera jest góra Mont Blanc, na której dokonuje się jego przemiana duchowa. Podczas swoich wypraw Kordian zaczyna rozumieć sens istnienia oraz poznaje świat i wzbogaca się o nowe doświadczenia życiowe.

Podróż są także motywem serii książek Agaty Christie. Ich bohater, detektyw Herkules Poirot. Można w nieskończoność pisać, czym są podróże dla Poirot. Detektyw spełnia się podczas nich zawodowo, przeżywa nowe przygody, rozwija swoje pasje, poznaje świat. A przede wszystkim, tak jak na przykład w książkach „Morderstwo na Nilu” czy „Morderstwo w Orient Expresie”, odkrywa, że ludzie, niezależnie od szerokości geograficznej, kierują się tymi samymi namiętnościami: żądzą posiadania, chęcią władzy i zaszczytów. Wiedza ta służy mu nie tylko do rozwiązywania zagadek kryminalnych, lecz także wzbogaca go wewnątrz.

Ja również lubię podróżować. Co roku wyjeżdżam z rodziną na wakacje, nie tylko po to, aby odpoczywać. W nowych miejscach, czyli np. ostatniego lata w Peru, poznałem inną kulturę, patrzyłem na życie Indian, odkrywałem nowy język, zaspokajałem własną ciekawość egzotycznego świata, miałem czas na refleksje. Peru mnie urzekło i wzbogaciło moje życiowe doświadczenie.

Na podstawie powyższych argumentów zdecydowanie mogę stwierdzić, że podróże, tak jak w wypadku Herodota i Kapuścińskiego, są potrzebne w życiu człowieka. Zaspokajają one ciekawość, uczą też otwarcia na innych i są dobrym sposobem poznania samego siebie.

Poziom wykonania

A. Sformułowanie stanowiska: 6 pkt. – stanowisko adekwatne do problemu podanego w poleceniu (zdający podaje jednoznaczną tezę).

B. Uzasadnienie stanowiska: 12 pkt. – uzasadnienie trafne, szerokie (zdający podaje rzeczowe argumenty z przytoczonego fragmentu *Podróży z Herodotem* oraz trafnie przywołuje literackie konteksty (*Kordian*, powieści Agaty Christie) i buduje na ich podstawie rzeczową argumentację, uzasadnia swoje rozwiązanie problemu).

C. Poprawność rzeczowa: 4 pkt. – brak błędów rzeczowych.

D. Zamyśl kompozycyjny: 6 pkt. – kompozycja funkcjonalna.

E. Spójność lokalna: 2 pkt. – nieznaczne zaburzenia spójności.

F. Styl tekstu: 4 pkt. – styl stosowny.

G. Poprawność językowa: 6 pkt. – nieliczne błędy nierzające.

H. Poprawność zapisu: 4 pkt. – zapis w pełni poprawny.

Temat 2. Zinterpretuj podany utwór. Postaw tezę interpretacyjną i uzasadnij ją. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.1) odczytuje sens całego tekstu [...]; 1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	1.2) określa problematykę utworu; 2.4) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera [...]; 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty; 3.3) porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich.
III. Tworzenie wypowiedzi.	1.1) tworzy dłuższy tekst pisany [...] (rozprawka) [...] zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 1.2) przygotowuje wypowiedź [...] (wybiera [...] odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, [...], dobiera właściwe słownictwo); 1.3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

Przykładowa realizacja zadania

„Pieśń IX” Jana Kochanowskiego zawiera typową dla filozofii epoki postawę wobec życia. Poeta, nawiązując do popularnego w tym czasie motywu Fortuny i zmienności ludzkiego losu, wskazuje, jak człowiek powinien przyjmować zmieniające się sytuacje życiowe i co w ludzkim życiu jest najważniejsze.

Utwór rozpoczyna zwrot do adresata, w którym poeta zachęca do bycia opanowanym wobec zmienności losu i do tego, by nigdy nie tracić nadziei na lepsze. W kolejnych wersach Kochanowski posługuje się prostymi stwierdzeniami: „Bo nie już słońce ostatnie zachodzi, a po złej chwili piękny dzień przychodzi”. Poeta ukazuje przeplatanie się dobrych i złych chwil, przypomina podstawową prawdę, że nic nie trwa wiecznie, zarówno szczęście, jak i nieszczęście.

Podobną filozofię przedstawiają kolejne strofy. W drugiej i trzeciej zwrotce Kochanowski wykorzystuje motyw zmieniających się pór roku. Opisując brzydką i srogą zimę, zaraz potem zaznacza, że po zimie przychodzi wiosna: piękna, wesoła i kolorowa. Z kolei w strofie czwartej

poeta pisze: „Nic wiecznego na świecie”, zaznaczając w ten sposób potrzebę akceptacji zmian, tym bardziej, że na wiele rzeczy nie mamy wpływu, bo ludzkim losem często rządzi ślepy przypadek.

Rzymska bogini przypadku – Fortuna nie bez powodu przedstawiana była w czasach renesansu jako kobieta z przepaską na oczach – wszechmocna siła rządząca się własnymi, często niezrozumiałymi dla nas prawami: „Bo z nas Fortuna w żywe oczy szydzi, to da, to weźmie, jako się jej widzi”. Osoba mówiąca w wierszu przestrzega czytelnika przed naiwną wiarą w przychyłność losu. Wobec nieodgadnionych wyroków Fortuny potrzebna jest, jak zaznacza Kochanowski, stałość uczuć i pielęgnowanie ideałów oraz wartości. Jedyną obronę człowieka w tej sytuacji stanowi „serce jednakie”, to znaczy równowaga ducha w szczęściu i nieszczęściu. Renesansowy poeta odwołuje się tutaj do filozofii stoickiej. Opiera się nie tylko na własnym życiowym doświadczeniu, ale też na przekonaniach Horacego, od którego przejął zasadę „złotego środka”. W ostatniej zwrotce przypomina, że nie powinno się przywiązywać zbyt wielkiej wagi do zrządeń losu, które i tak nie mogą być zmienione przez ludzi. Zwraca natomiast uwagę na to, że niezależnie od biegu wydarzeń, trwała i niezmienna powinna być wiara w Boga, ponieważ to ona zapewnia wieczny spokój i stanowi najważniejszą wartość w życiu człowieka. Bóg jest tu przedstawiony jako obrońca człowieka, jego opiekun, który jako wszechmogący może obrócić los na korzyść człowieka.

W „Pieśni IX” Jan Kochanowski połączył chrześcijańskie przekonanie o tym, że zawierzenie Bogu gwarantuje życie wieczne, że „kto mu kolwiek ufa, nie zaginie” z renesansową fascynacją życiem. Echa filozofii zawartej w „Pieśni IX” odnajdujemy np. w wierszu „Przedśpiew” Leopolda Staffa – przedstawiciela dwudziestowiecznego klasycyzmu. Osoba mówiąca w tym utworze potrafi pogodnie znosić los i mądrze się smucić. Dla niej, tak jak dla renesansowego humanisty, nic w życiu „nie jest obce” i dlatego śpiewa pochwałę życia.

Renesansowy charakter pieśni Kochanowskiego podkreśla jej budowa. Zgodnie z zasadami epoki ten gatunek to utwór regularny, stroficzny i melodyjny. Całość mieści się w ideałach epoki i zachowuje klasyczną zasadę jasności stylu. Tego dotyczy również oszczędność zastosowanych epitetów i ich prostota, np.: „zła chwila”, „piękny dzień”, „moc największa”. Pozwala to odbiorcy skupić się na wyraźnie sformułowanych refleksjach, a nie na nadmiarze środków stylistycznych będących jedynie popisami retoryki, ozdobnikami.

Podsumowując, interpretowana przeze mnie pieśń zawiera podstawowe prawdy o ludzkim życiu i człowieku. Podejmuje jeden z charakterystycznych dla renesansu motywów, jakim jest kapryśna Fortuna, która ma władzę nad całym światem. Osoba mówiąca w wierszu, podobnie jak w wielu innych filozoficzno-refleksyjnych utworach Kochanowskiego, takich jak np. „Pieśń XVII” i „Pieśń XIX” z „Ksiąg wtórych” czy fraszka „O żywocie ludzkim”, poucza czytelnika, jak mądrze żyć w świecie, w którym nic nie jest nam dane na zawsze.

Poziom wykonania

A. Koncepcja interpretacyjna: 9 pkt. – koncepcja interpretacyjna niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłownie (znajduje potwierdzenie w tekście, obejmuje i łączy w całość odszukane przez piszącego sensy utworu).

B. Uzasadnienie tezy interpretacyjnej: 15 pkt. – uzasadnienie tezy interpretacyjnej trafne i pogłębione (zawiera powiązane z tekstem, wynikające ze sfunkcjonalizowanej analizy, argumenty pozwalające odczytać sens utworu; wykorzystano kontekst historycznoliteracki związany z epoką).

C. Poprawność rzeczowa: 4 pkt. – brak błędów rzeczowych.

D. Zamysł kompozycyjny: 6 pkt. – kompozycja funkcjonalna.

E. Spójność lokalna: 2 pkt. – nieznaczne zaburzenia spójności lokalnej.

F. Styl tekstu: 4 pkt. – styl stosowny.

G. Poprawność językowa: 6 pkt. – nieliczne błędy nierzające.

H. Poprawność zapisu: 4 pkt. – zapis w pełni poprawny.

Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego

A	Koncepcja interpretacyjna	B	Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
9	Koncepcja niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłowne	15	Uzasadnienie trafne i pogłębione	4	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	6	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
6	Koncepcja niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne	10	Uzasadnienie trafne, ale niepogłębione	2	Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	3	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
3	Koncepcja częściowo sprzeczna z utworem	5	Uzasadnienie częściowo trafne												
0	Brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem	0	Brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację	0	Błędy rzeczowe	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 2 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Poziom wykonania

A. Koncepcja interpretacyjna: 6 pkt. – koncepcja interpretacyjna niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłownie (znajduje potwierdzenie w tekście, obejmuje i łączy w całość odszukane przez piszącego sensy utworu).

B. Uzasadnienie tezy interpretacyjnej: 12 pkt. – trafne i pogłębione.

C. Poprawność rzeczowa: 2 pkt. – brak błędów rzeczowych.

D. Zamyśl kompozycyjny: 4 pkt. – kompozycja funkcjonalna (segmentacja i uporządkowanie tekstu zgodne z wybranym przez zdającego gatunkiem wypowiedzi; wyodrębnione językowo i graficznie części pracy logicznie i konsekwentnie uporządkowane).

E. Spójność lokalna: 2 pkt. – pełna spójność wypowiedzi.

F. Styl tekstu: 3 pkt. – styl stosowny (środki językowe dostosowane do wybranego przez zdającego gatunku wypowiedzi i sytuacji, celowo zastosowane konstrukcje składniowe oraz jednostki leksykalne; konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem).

G. Poprawność językowa: 4 pkt. – brak błędów.

H. Poprawność zapisu: 4 pkt. – zapis w pełni poprawny.